Nr.133079415

# S P R I E D U M S

Rīgā, 2016.gada 29.janvārī

Rīgas rajona tiesa, tiesnese I.Ādamsone-Struža rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz AS „/nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, (turpmāk-/nosaukums A/) sūdzību par Valsts robežsardzes (turpmāk-Iestāde) 2015.gada 14.oktobra lēmumu Nr.105 (turpmāk-Lēmums).

**Aprakstošā daļa**

[1] Rīgas rajona tiesā 2015.gada 2.novembrī saņemta /nosaukums A/ sūdzība par Valsts robežsardzes Lēmuma atcelšanu.

Ar Rīgas rajona tiesas 2015.gada 11.novembra lēmumu, sūdzība pieņemta un ierosināta administratīvā lieta.

[2] 2015.gada 19.augustā pārvadātājs ar avioreisu BT-159 (Kijeva-Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Ukrainas pilsoni */pers. A/*, dzimušu /datums/(turpmāk-Persona) uzrādīja Ukrainas pilsoņa pasi Nr./numurs/ ar derīguma termiņu no 2010.gada 31.decembra līdz 2020.gada 31.decembrim un papildus pasē esošu Norvēģijas Karalistes vienreizējo „D" kategorijas vīzu Nr./numurs/, derīgu no 2015.gada 25.augusta līdz 2015.gada 25.oktobrim (turpmāk -Vīza), kura devusi tiesības ieceļot vienīgi Norvēģijas Karalistes teritorijā no 2015.gada 25.augusta līdz 2015.gada 25.oktobrim vienu reizi.

Līdz ar to, konstatējams, ka Personas uzrādītā Vīza bija derīga tikai un vienīgi Norvēģijas Karalistē un Persona mēģināja šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu lidostas "Rīga" robežkontroles punktā bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas, kas nepieciešama ieceļošanai Latvijas Republikā vai Šengenas valstu teritorijā, un iesniedzējs Personu uz Latvijas Republiku bija pārvadājis bez Latvijas valsts robežas šķērsošanai derīgiem dokumentiem.

2015.gada 19.augustā Personai sastādīts ieceļošanas atteikums pie robežas ?901–15097(C).

Savā 2015.gada 20.augusta paskaidrojumā pārvadātāja pārstāvis norādīja, ka ar avioreisu BT-401 (Kijeva-Rīga), 2015.gada 19.augustā atlidoja Persona.

2015.gada 20.augustā Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" robežkontroles punkta amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu (AA093171) par to, ka /nosaukums A/ ar reisu BT-159 no Kijevas atveda Personu, bez derīgas Šengenas vīzas vai uzturēšanās atļaujas. Pasē atradās Šengenas (Norvēģijas) "D" kategorijas vienreizējās Vīzas ielīme NOR001989728, derīga no 2015.gada 25.augusta līdz 2015.gada 25.oktobrim, ar uzturēšanās ilgumu - 30 dienas. Tādējādi /nosaukums A/pārkāpa Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu un izdarīja LAPK $114.^{2}$pantā noteikto pārkāpumu (lietas 40.-41.lapa).

Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes priekšnieks 2015.gada 4.septembrī pieņēma lēmumu Nr.829-AA093171 par minēto pārkāpumu uzlikt pārvadātājam naudas sodu 3700 EUR par LAPK $114.^{2}$pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu (lietas 35.-36.lapa).

[3] Nepiekrītot lēmumam Nr.829-AA093171, /nosaukums A/ to apstrīdēja Iestādē.

**[4] Iestāde grozīja lēmumā Nr.829-AA093171 piemēroto naudas sodu no 3700 EUR uz 3000 EUR (lietas 12.-27.lapa),** norādot sekojošo.

[4.1] Saskaņā ar Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, kuri atbilst šā likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkta "b", "c", "d" un "e" apakšpunkta un 2.punkta prasībām. Interpretējot šo normu kopsakarībā ar Šengenas Robežu kodeksa 5.panta pirmās daļas un Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas nosacījumu, termins „ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti" attiecas uz pasi vai citu ceļošanas dokumentu, nepieciešamības gadījumā arī uz derīgu vīzu vai uzturēšanās atļauju, taču neattiecas uz citiem dokumentiem, kuri nav tieši saistīti ar ceļošanu. Savukārt LAPK $114.^{2}$panta dispozīcijā lietotais termins „Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamais ceļošanas dokuments" sistēmiski interpretējams kopsakarībā ar Imigrācijas likuma 21.panta pirmajā daļā un likumā „Par aviāciju" 112.pantā paredzēto pienākumu. Ņemot vērā minēto, ir secināms, ka ceļošanas dokuments, vīza vai uzturēšanās atļauja ir Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamais ceļošanas dokuments.

LAPK normās tiesībpārkāpumi formulēti tā, ka administratīvā atbildība draud par kāda priekšraksta pārkāpšanu vai tā neievērošanu, kas izpaužas darbībā vai bezdarbībā (rīcībā). Tas nozīmē, ka jābūt kādam citam administratīvajam tiesību aktam, kas šo darbību reglamentē, un tajā izteiktā priekšraksta neizpildīšanas juridiskās sekas ir administratīvā soda piemērošana saskaņā ar LAPK atbilstošo pantu vai panta daļu (*Krastiņš U. Konceptuāli par vainu administratīvajās tiesībās, Jurista. Vārds, Nr.23 (476), 2007. gada 5. jūnijs*).

Attiecīgi secināms, ka, ja Imigrācijas likuma 21.panta pirmajā daļā ir uzlikts pārvadātājam pienākums pārliecināties par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, un iesniedzējs minētos noteikumus nepilda vai neievēro, bet LAPK 114.$^{2}$pantā par šāda pienākuma nepildīšanu vai noteikuma neievērošanu ir paredzēta atbildība, tad Imigrācijas likuma 21.panta pirmajā daļā noteikto normu, kas pārvadātājam nosaka konkrētu pienākumu nepieļaut šādu darbību vai bezdarbību (rīcību), neievērošana ir administratīvi sodāma saskaņā ar attiecīgo LAPK 114.$^{2}$pantu.

[4.2] Saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 5.panta 1.punktu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr.610/2013 (2013.gada 26.jūnijs), ar ko groza Šengenas Robežu kodeksu ir noteikts, ka attiecībā uz plānotu uzturēšanos dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā, katru reizi ņemot vērā pēdējās uzturēšanās 180 dienu laikposmu, uz trešo valstu valstspiederīgajiem attiecas šādi ieceļošanas noteikumi:

a) viņiem ir derīgs ceļošanas dokuments, kas dod tiesības to turētājam šķērsot robežu un kas atbilst šādiem kritērijiem:

1) tas ir derīgs vēl vismaz trīs mēnešus pēc datuma, kurā paredzēts izceļot no dalībvalstu teritorijas. Pamatotā ārkārtas gadījumā no šādas prasības var atteikties;

2) tas ir izdots pēdējo desmit gadu laikā,

b) kā arī viņiem ir derīga vīza, ja tā vajadzīga saskaņā ar Padomes 2001.gada 15.marta Regulu (EK) Nr.539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu,

uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (turpmāk – Regula Nr.539/2001), izņemot gadījumus, ja viņiem ir derīga uzturēšanās atļauja vai derīga ilgtermiņa uzturēšanās vīza.

Saskaņā ar Vīzu kodeksa (Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija regula Nr.810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (turpmāk – Vīzu kodekss) 1.panta pirmo daļu, Vīzu kodeksa mērķis ir paredzēt procedūras un nosacījumus, lai izsniegtu vīzas tranzītam vai plānotām uzturēšanās reizēm dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nav ilgāks par trijiem mēnešiem 180 dienu laikposmā.

Vīzu kodeksa 1.panta otrā daļā noteikts, ka Vīzu kodeksu piemēro visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kam, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, vajadzīga vīza saskaņā ar Regulu Nr.539/2001, neskarot:

a) tiesības brīvi pārvietoties, kas piešķirtas trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir Eiropas Savienības pilsoņu ģimenes locekļi;

b) tām piešķiramas tiesības, kas ir dotas trešo valstu valstspiederīgajiem un viņu ģimenes locekļiem, kuriem saskaņā ar nolīgumiem starp Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un attiecīgām trešajām valstīm, no otras puses, ir dotas tiesības brīvi pārvietoties, kas ir piešķiramas Eiropas Savienības valstspiederīgo un viņu ģimenes locekļu tiesībām.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 11.punkta nosacījumiem vīza ir noteikta parauga ielīme ceļošanas dokumentā. Tā apliecina, ka persona ir pieprasījusi atļauju ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs vai šķērsot to teritoriju tranzītā un ka vīzu izsniegusī institūcija atbilstoši savai kompetencei nesaskata šķēršļus tam, ka persona vīzā norādītajā laikposmā tik reizes, cik vīzā norādīts, ieceļo un uzturas Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs. Vīza pati par sevi nedod tiesības ieceļot Latvijas Republikā vai kādā no Šengenas līguma dalībvalstīm.

Tātad Šengenas vīza ir kompetentu institūciju atļauja, kas noformēta ielīmes veidā un dod tiesības noteiktā laika periodā tik reizes, cik vīzā norādīts ieceļot Latvijā vai citās Šengenas līguma dalībvalstīs, ja izpildīti nosacījumi, kas minēti vīzā.

Saskaņā ar Vīzu kodeksa 2.panta 2)punktu „vīza" ir kādas dalībvalsts izdota atļauja:

a) tranzītā šķērsot vai plānoti uzturēties dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā;

b) tranzītā šķērsot dalībvalstu lidostu starptautiskā tranzīta zonas.

Saskaņā ar Vīzu kodeksa 2.panta 4)punktu „vīza ar ierobežotu teritoriālo derīgumu" ir vīza, kas derīga vienas vai vairāku, bet ne visu dalībvalstu teritorijā.

Vīzu kodeksa VII pielikuma 1.punkts Aile „Derīga" noteic, ka šajā ailē norādīta teritorija, kurā vīzas turētājam ir tiesības ceļot. Šo aili var aizpildīt tikai vienā no šādiem trim veidiem:

a) Šengenas valstis;

b) Šengenas valsts vai Šengenas valstis, kuru teritorijā vīza ar ierobežojumu ir derīga.

Ja uzlīme tiek lietota, lai izsniegtu vienotu vīzu, šo aili aizpilda, izmantojot vārdus „Šengenas valstis" izsniedzējas dalībvalsts valodā. Ja izmanto uzlīmi, lai izsniegtu vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu saskaņā ar šīs regulas 25.panta 1.punktu, šo aili aizpilda ar tās dalībvalsts nosaukumu, kurā vīzas turētājs drīkst uzturēties, tās dalībvalsts valodā, kas izsniedz vīzu.

Ja uzlīmi izmanto, lai izsniegtu vīzu ar ierobežotu teritoriālo derīgumu saskaņā ar šīs regulas 25.panta 3.punktu, var izmantot šādus ierakstāmo kodu variantus:

a)Ierakstīt attiecīgo dalībvalstu kodus;

b)Ierakstīt vārdus „Šengenas valstis", kam seko iekavās likta mīnusa zīme un to dalībvalstu kodi, kuru teritorijā vīza nav derīga;

c)Ja ailē „derīga" nepietiek vietas visu to dalībvalstu kodiem, kuras (ne) atzīst attiecīgo ceļošanas dokumentu, samazina izmantoto burtu lielumu.

Saskaņā ar Vīzu kodeksa VII pielikuma 4. aile "UZTURĒŠANĀS ILGUMS … DIENAS" noteic, ka šajā ailē norāda, cik dienas vīzas turētājs drīkst uzturēties teritorijā, kurā vīza ir derīga.

Šāda uzturēšanās var būt nepārtraukta vai atkarībā no atļautā dienu skaita sadalīta vairākās reizēs periodā, kas minēts 2.punktā (laikposms "NO … LĪDZ", uz kuru vīza dod vīzas turētājam tiesības uzturēties attiecīgajā teritorijā). No Vīzu ielīmes - Nr./numurs/ secināms, ka Vīzas ailē „NO … LĪDZ" ieceļot Norvēģijā Persona varēja tikai no 2015.gada 25.augusta, līdz ar ko Ukrainas pilsonis ar Vīzu nebija tiesīgs ieceļot Latvijas Republikā vai Šengenas valstu teritorijā vispār, kā arī pārvadātājs varēja konstatēt iepriekš minēto apstākli apskatot Vīzas uzlīmi.

Valsts robežsardze norāda, ka no Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas izriet, ka ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam vienlaikus ir derīgs ceļošanas dokuments un ir derīga vīza derīgā ceļošanas dokumentā, izņemot, ja viņam ir derīga uzturēšanās atļauja.

Konkrētajā gadījumā tikai derīga vīza vai derīga uzturēšanās atļauja ir dokumenti, uz kuriem iesniedzējs varēja paļauties pārvadājot Personu, kuri garantētu to, ka Personas ieceļošanas rezultātā radītie imigrācijas riski ir tikuši izvērtēti kompetentās iestādēs.

Šajā konkrētajā gadījumā būtiska nozīme ir tām tiesiskajām un faktiskajām sekām, kuras rada pārvadātājs ar savu vainojamo darbību vai bezdarbību, izdarot tiesību pārkāpumu, tā kā šajā konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā tiesību subjekts ir /nosaukums A/. Līdz ar to, šajā administratīvā pārkāpuma lietā ir jāvērtē tas risks un sekas, kuras rada /nosaukums A/, pieļaujot tiesību pārkāpumu.

No lietā esošajiem pierādījumiem neizriet, ka Personai būtu bijusi derīga Šengenas vīza. Līdz ar to secināms, ka Lēmumā precīzi atspoguļoti lietas faktiskie apstākļi un par minēto apstākli lietā nav strīda.

Čikāgas 1944.gada Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 9.pielikuma "Pārvadātāju atvieglošanas pasākumi" (turpmāk – Čikāgas Konvencija) 1.nodaļā iekļauts skaidrojums, kas ir persona ar nederīgiem dokumentiem - persona, kas ceļo vai mēģina ceļot: a) izmantojot ceļošanas dokumentu, kam beidzies derīguma termiņš, vai ar nederīgu vīzu; b) izmantojot neīstu, viltotu vai pārveidotu ceļošanas dokumentu vai vīzu; c) izmantojot citas personas ceļošanas dokumentu vai vīzu; d) bez ceļošanas dokumenta vai e) bez vīzas, ja tāda nepieciešama. Minētās normas a) un e) apakšpunkts apliecina, ka vīza ir ceļošanai nepieciešamais dokuments. Par nepieciešamību pārbaudīt vīzu pakārtoti norāda arī Čikāgas Konvencijas 9.pielikuma 3.6.punkts, kurā noteikts, ka Līgumslēdzējas valstis iebraucējiem, kas ceļo ar gaisa transportu un kas ir likumīgi saņēmējvalsts atzītu un derīgu pasu turētāji un kam, ja nepieciešams, ir derīgas vīzas, nepieprasa uzrādīt cita veida personas identitāti apliecinošus dokumentus.

Vīzu kodeksa 2.panta 6.punkts noteic, ka "vīzas uzlīme" ir vienotas formas vīza, kā definēts Padomes Regulā (EK) Nr. 1683/95 (1995. gada 29. maijs), ar ko nosaka vienotu vīzu formu (turpmāk – Regula Nr.1683/95).

Tātad, lai ieceļotu Latvijas Republikā Personai bija nepieciešama Šengenas vīza, kurai ir vienota forma, saskaņā ar Regulu Nr.1683/95, un kurā vizuāli norādītais derīguma termiņš un ieceļošanas reižu skaits nav izmantots. Lietā nav strīda, ka Vīza atbilda Regulai Nr.1683/95, kā arī Persona ar Vīzu Latvijā ieceļot nedrīkstēja, savukārt 2015.gada 25.augustā varēja ieceļot tikai un vienīgi Norvēģijā.

Imigrācijas likuma 1.panta 10.punkts noteic, ka uzturēšanās atļauja ir dokuments, kas ārzemniekam dod tiesības uzturēties Latvijas Republikā noteiktu laiku vai pastāvīgi. Padomes Regula (EK) Nr.1030/2002 (2002.gada 13.jūnijs) nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešās valsts pilsoņiem (turpmāk – Regula Nr.1030/2002).

No lietā esošajiem pierādījumiem neizriet, ka Personai ir bijusi Latvijas Republikas vai kādas citas Šengenas līguma dalībvalsts uzturēšanās atļauja, kas būtu derīga ieceļošanai Latvijas Republikā.

Saskaņā ar Regulas Nr.539/2001 1.panta 1.punktu Ukrainas pilsonis ir pakļauts vīzas režīma prasībām, tādējādi Personai kā Ukrainas pilsonim ieceļošanai Šengenas teritorijā bija nepieciešama derīga Šengenas vīza vai derīga uzturēšanās atļauja, bet pārvadātājs Personu bez minētajiem dokumentiem uz Latvijas Republiku nebija tiesīgs pārvadāt.

Lietā nav strīda, ka Personai nebija derīgas Šengenas vīzas vai derīgas uzturēšanās atļaujas. Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 2.punktu ceļošanas dokuments ir personu apliecinošs dokuments, kas saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem tā turētājam dod tiesības šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu.

Lietā nav strīda, ka Personai bija derīgs ceļošanas dokuments – Pase. Līdz ar to /nosaukums A/, atvedot 2015.gada 19.augustā Personu uz Latvijas Republiku, nebija ievērojis minēto normatīvo regulējumu, un tādējādi pārkāpis Imigrācijas likuma 21.panta pirmās daļas prasības, no kurām izriet, ka pārvadātājam nepieciešams pārliecināties par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, un iesniedzējam iestājusies atbildība, kas noteikta LAPK 114.$^{2}$pantā.

[4.3] Administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības, jākonstatē LAPK paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums – administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta* (turpmāk – Senāts) *2006.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-571/2006 8.punktu).*

Tādējādi tiesisks pamats saukt personu [šeit ar minēto saprotams pārvadātājs] pie administratīvās atbildības ir tad, ja personas [šeit ar minēto saprotams pārvadātājs] nodarījumā tiek konstatēts administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Tiesu praksē ir atzīts, ka termins "vainojams" nozīmē, ka tiesību aktos par prettiesisku nodarījumu, kuru izdarījusi persona, atzīst par administratīvo pārkāpumu tikai tad, ja šī persona ir vainīga, t.i., kad nodarījums bija izdarīts ar nodomu vai aiz neuzmanības. Ar nodomu izdarīts nodarījums (tīšs) – saprotams pārkāpums, kad persona, kura to ir izdarījusi, ir apzinājusies savas rīcības prettiesiskumu un ir paredzējusi tās kaitīgās sekas, un vēlējusies vai apzināti pieļāvusi šo seku iestāšanos. Aiz neuzmanības izdarīts pārkāpums (netīšs) – saprotams pārkāpums, kad persona, kura to ir izdarījusi, ir paredzējusi kaitīgu seku iestāšanās iespēju, bet vieglprātīgi pieļāvusi, ka varēs tās novērst (pašpaļāvība), vai nav paredzējusi seku iestāšanās iespēju, kaut gan tā varēja un tai vajadzēja tās pārvarēt (nevērība).

Tiesību doktrīnā vaina tiek definēta kā personas psihiskā attieksme nodoma vai neuzmanības formā pret viņas izdarīto prettiesisko darbību vai bezdarbību un ar to saistītajām kaitīgajām sekām [*Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000, 90.lpp.*]. Tomēr minētā definīcija raksturo tikai fizisko personu vainu, jo juridiskajām personām nevar piemist psihiskā attieksme. Tāpēc tiesu praksē atzīts, ka juridisko personu vaina ir nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus:

1)vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība;

2)vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu [sk. *Senāta Administratīvo lietu*

*departamenta 2009.gada 5.marta spriedumu lietā Nr.A42450305 (SKA-19/2009)*].

Ņemot vērā minēto, /nosaukums A/Imigrācijas likuma 21.pantā minētā pienākuma izpilde bija jāveic vai jānodrošina tās izpilde tādā mērā, lai no trešajām valstīm uz Latvijas Republiku netiktu atvesti trešo valstu valstspiederīgie bez derīgiem ieceļošanas dokumentiem.

No lietas faktiskajiem apstākļiem izriet, ka pienākums nav izpildīts, jo Persona bez Latvijas Republikas robežas šķērsošanai nepieciešamajiem dokumentiem ir atvesta. Pie tam /nosaukums A/ Personas pārvadāšanas faktu nenoliedz un ir atzinis. /nosaukums A/ nav norādījis uz pierādījumiem, kas apliecinātu, ka lidostas darbinieki nav varējuši pārbaudīt to, vai Personai ir derīgi dokumenti Latvijas robežas šķērsošanai. Tas, ka lidostas darbinieki pieļāva kļūdu, nenozīmē, ka kvalitatīvi dokumentu pārbaudi nebija iespējams veikt.

Ņemot vērā, ka LAPK 114.$^{2}$pants iekļauts LAPK 10.nodaļā „Administratīvie pārkāpumi transportā, ceļu un sakaru nozarē", administratīvā pārkāpuma: objekts konkrētajā gadījumā ir transports, ceļu un sakaru nozare, bet objektīvā puse ir veiktā darbība – personas, kam nav Latvijas Republikas robežas šķērsošanai nepieciešamo dokumentu, pārvadāšana, proti, aktīva darbība, kas veikta apejot normatīvajā aktā noteikto kārtību; subjekts ir fiziska vai juridiska persona – pārvadātājs, savukārt subjektīvā puse šajā gadījumā raksturo pārvadātāju, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu un veic personas, kurai nav robežas šķērsošanai nepieciešamo dokumentu, pārvadāšanu uz Latvijas Republiku. Subjektīvā puse pauž administratīvā pārkāpuma subjekta – pārvadātāja psihisko attieksmi pret savu prettiesisko darbību vai bezdarbību un tās sekām. Subjektīvas puses elementi ir vaina, motīvs un mērķis.

Konkrētajā gadījumā /nosaukums A/ darbībās ir saskatāmi visi LAPK 114.$^{2}$pantā paredzētie administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošie elementi.

Proti, lietā nav strīda par to, ka uz Latvijas Republiku ir pārvadāts tādas valsts pilsonis, kurš nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts pilsonis. /nosaukums A/ 2015.gada 19.augustā no Kijevas uz Rīgu atvedis Personu – Ukrainas pilsoni. /nosaukums A/ šo faktu nenoliedz. Lietā nav strīda par to, ka Ukraina nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts. Tādējādi lietā nav strīda arī par to, ka saskaņā Šengenas Robežu kodeksa, Regulu Nr.539/2001 un Imigrācijas likumu šīs Personas ieceļošanai Latvijas Republikā bija nepieciešams derīgs ceļošanas dokuments un derīga vīza vai uzturēšanās atļauja, kas dod tiesības šķērsot Šengenas ārējo robežu. Personai nebija derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas, jo saskaņā ar Regulu Nr.539/2001 Ukraina iekļauta to valstu sarakstā, kuru pilsoņiem vīza ir nepieciešama. Lietā nav strīda arī par to, ka pārvadāšanu veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu. /nosaukums A/ atzīst, ka ar lidmašīnu Personu uz Latvijas Republiku atveda.

Subjektīvā puse raksturo pārvadātāja, kas izdarījis administratīvo pārkāpumu un pieļāvis paviršu, Personas ieceļošanai nepieciešamo dokumentu, pārbaudi, attieksmi pret savu prettiesisko darbību vai bezdarbību un tās sekām. Tādējādi subjektīvo pusi raksturo pārvadātāja attieksme pret savu ar Imigrācijas likuma 21.pantu noteikto pienākumu pildīšanu. /nosaukums A/ nav nodrošinājis normatīvajos aktos noteikto dokumentu pārbaudi tā, lai tā tiktu veikta kvalitatīvi un netiktu izdarīti administratīvie pārkāpumi.

/nosaukums A/ nav norādījis uz apstākļiem, kas liecinātu, ka pārvadātājs nav varējis pārbaudīt to, vai Personai ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, cita starp pierādījumi, ka Persona nav varējusi Šengenas vīzu saņemt pārstāvniecībā un ieceļošanai ir bijuši neparedzami vai ārkārtas apstākļi. Tas, ka pārvadātājs pieļāvis kļūdu, nenozīmē, ka dokumentu pārbaudi kvalitatīvi nebija iespējams veikt.

Administratīvā apgabaltiesa (turpmāk – Apgabaltiesa) 2011.gada 10.oktobra spriedumā lietā Nr.A42702809 [13] punktā norāda, ka Apgabaltiesa atzīst par pilnībā pareizu iestādes paskaidrojumos [7] un [9] [šeit ar minēto domāti punkti spriedumā] par apelācijas sūdzību norādīto izvērsto argumentāciju, kāpēc konkrētais pārkāpums nav atzīstams par maznozīmīgu. Turpat Apgabaltiesa norāda, ka tam, ka personas mērķis bija ieceļot citā valstī, nav nozīmes. Likumdevējs ir strikti noteicis šādas ieceļošanas Latvijas Republikā un citā Šengenas dalībvalstī aizliegumu. (...) Arī pārvadātāja paļāvība, ka (...) starptautiskās lidostas darbinieki, pārbaudot pasažieru dokumentus reģistrācijas brīdī, pildīs savus pienākumus ar pienācīgu rūpību, nav publiski tiesiskas aizsardzības vērta. Lēmumā piemērotās LAPK 114.$^{2}$panta normas subjekts ir tieši pārvadātājs, kurš savu atbildību nevar deleģēt citai personai. Nav nozīmes, vai par to, vai pārvadātajām personām ir robežas šķērsošanai nepieciešamie ceļošanas dokumenti, pārliecinās pats pārvadātājs vai ar citas personas starpniecību, vai pat nepārliecinās vispār, ja paļaujas, ka pārvadājamās personas ir pietiekami informētas un likumpaklausīgas. Tādējādi Apgabaltiesa ir secinājusi, ka /nosaukums A/ nevar savu atbildību deleģēt ne personām, ne lidostas darbiniekiem.

Valsts robežsardzei nav tiesību apšaubīt ne likumdevēja gribu, ne arī to, ka likumdevējs konkrētu tiesisku regulējumu ieviesis likumīgi un pamatoti, izvērtējot arī konkrētu tiesību normu piemērojamību ikdienas dzīves situācijām konkrētajā jomā. Valsts robežsardze neveic kontroli pār tiesību normu tekstuālo redakciju vai pār tiesību normas adresātam radušās piemērošanas un izpildes grūtībām.

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 64.pants noteic, ka likumdošanas tiesības pieder Saeimai. Valsts robežsardzes kompetencē neietilpst vērtēt konkrēta normatīvā akta izpildes iespējas un tā pieņemšanas nepieciešamību un ietekmi.

[4.4] 4. No Eiropas Savienības Padomes 2001.gada 28.jūnija Padomes Direktīvas 2001/51/EK (turpmāk - Direktīva) 4.panta 1.punkta nosacījumiem, izriet, ka „Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka sankcijas, kas piemērojamas pārvadātājam saskaņā ar Konvenciju, ar kuru īsteno Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdību, Vācijas Federatīvās Republikas valdības un Francijas Republikas valdības 1985.gada 14.jūnija Šengenas Līgumu par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām 26.panta 2. un 3.punkta noteikumiem, ir preventīvas, efektīvas un samērīgas (...) un katrai pārvadātajai personai piemērojamais naudas soda maksimālais apjoms nav mazāks par 5000 EUR (...), bet savukārt katrai pārvadātajai personai piemērojamā naudas soda zemākais pieļaujamais apjoms nav mazāks par 3000 EUR (...), tādā veidā Direktīvā tiek paredzēts minimālais un maksimālais naudas sods.

Valsts robežsardze norāda, ka no Čikāgas Konvencijas 3.33.punkta izriet, ka gaisa kuģu ekspluatanti iekāpšanas vietā veic nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka pasažieriem ir tranzītvalsts un galamērķa valsts Čikāgas Konvencijas 3.nodaļā aprakstīto pārbaužu vajadzībām pieprasītie dokumenti. Čikāgas Konvencijas 3.43. un 3.45.punkts noteic, ka gaisa kuģa ekspluatants ir atbildīgs par no gaisa kuģa izkāpjošo pasažieru un apkalpes locekļu uzraudzīšanu un aprūpi no brīža, kad viņi pamet gaisa kuģi, līdz brīdim, kad viņi atbilstoši 3.42.punktam ir pielaisti pārbaudei un, ka gaisa kuģa ekspluatanta atbildība par pasažieru uzraudzību un aprūpi beidzas brīdī, kad šādas personas tiek ielaistas valstī.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka tās instances tiesai, kuras nolēmums nav pārsūdzams, ir pienākums nodrošināt tiesu prakses vienveidību šajās lietās (*sk., piemēram, Stefancica and othersv. Romania, 02.11.2010., 38155/02*).

Tādējādi, izskatot administratīvo pārkāpumu lietas un Valsts robežsardzei pieņemot lēmumus līdzīgās lietās, otrās instances tiesas spriedumos ietvertās atziņas ir jāņem vērā, tādējādi nodrošinot vienlīdzības principa ievērošanu.

Valsts robežsardze norāda uz līdzīgu Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 19.augusta sprieduma lietā Nr.142116210 11.punktu, ka izskatāmajā gadījumā likumdevējs ir izvērtējis šāda pārkāpuma raksturu un atzinis, ka šāda darbība pati par sevi ir administratīvi sodāma, nosakot konkrētu sodu, neatkarīgi no faktiskā apdraudējuma sabiedrības interesēm kopumā. (...) Kā jau to atzinusi pirmās instances tiesa, situācijā, kad personai nav derīga vīza ieceļošanai Latvijas Republikā, turklāt to ir ļoti vienkārši konstatēt, pārvadātāja atbrīvošana no administratīvās atbildības būtu nesamērīga un nelietderīga, jo pārkāpums ir būtisks.

Administratīvā apgabaltiesa 2015.gada 15.jūnija spriedumā lietā Nr.133025214 (turpmāk – Spriedums Nr. 133025214) (*sk. Spriedums Nr. 133025214 13. un 14.rindk.*) norāda, ka, ņemot vērā LAPK 114.$^{2}$panta sankcijā likumdevēja noteikto soda piedraudējumu, ir uzskatāms, ka ar šī panta normām tiek aizsargātas ārkārtīgi nozīmīgas Latvijas Republikas, Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas intereses pasažieru pārvadāšanas jomā saistībā ar migrāciju un valstu ārējās robežas šķērsošanu caur Latvijas Republiku. Soda sankcijas par šāda rakstura administratīvajiem pārkāpumiem tiek netieši regulētas Eiropas Savienības normatīvajos aktos, kas vēl jo vairāk norāda uz to, ka ar migrācijas kontroli saistītie jautājumi Eiropas Savienībai un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm ir ārkārtīgi svarīgi.

Valsts robežsardze secina, ka konkrētajā gadījumā LAPK 114.$^{2}$panta sastāvs konstruēts kā formāls administratīvā pārkāpuma sastāvs, proti, šīs normas sastāvs satur tikai tādas pazīmes, kas raksturo pašu prettiesisko darbību neatkarīgi no kaitīgo seku iestāšanās fakta. Valsts robežsardzes ieskatā, administratīvā pārkāpuma maznozīmīgums ir atzīstams tad, ja pārkāpuma pieļaušanā vairāk konstatējams gadījuma raksturs un pārkāpums izdarīts pirmo reizi. Iestāde norāda uz faktu, ka kopumā uz administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīdi pārvadātājam gada laikā fiksēti 8 līdzīgi pārkāpumi.

Iestāde uzskata, ka sākotnēji izteiktie mutvārdu aizrādījumi nav sasnieguši administratīvā soda mērķi – atturēt no jaunu pārkāpumu izdarīšanas, līdz ar to nav pamata piemērot LAPK 21.pantu, atbrīvot /nosaukums A/ no administratīvās atbildības, izsakot mutvārdu aizrādījumu. Iestādes ieskatā tam, vai pārkāpumam ir formāls sastāvs un vai tas ir radījis kādas sekas vai nē, nav nozīmes. Pretējā gadījumā zaudētu jēgu tās tiesību normas, kas atļauj pārvadāt tikai tādas personas, kurām ir nepieciešamie dokumenti, un tas veicinātu tiesisko nihilismu sabiedrībā.

Tiesu praksē ir atzīts, ka nelegālā migrācija un migrācijas plūsmas palielināšanās ir visaptveroša kopējās Eiropas Savienības telpas problēma. Cita starp tādēļ jautājums par nelegālās imigrācijas apkarošanu un migrācijas plūsmas ierobežošanu, nosakot pārvadātājam atbildību par personu bez derīgiem ieceļošanas dokumentiem atvešanu uz kādu no Eiropas Savienības dalībvalstīm, tiek risināts pārnacionālā līmenī. Eiropas Savienības dalībvalstu atrašanās vienotā teritoriālā telpā pieļauj netraucētu ceļošanu Eiropas Savienības teritorijās un iekšējo robežu šķērsošanu. Tieši tādēļ ir būtiski kontrolēt Eiropas Savienības ārējo robežu, tostarp ierobežot nelegālās migrācijas plūsmas koncentrēšanos uz Eiropas Savienības ārējās robežas.

Pārvadātāja sodīšanas mērķis ir minimizēt nelegālo imigrāciju un ilgterminā nodrošināt, ka nelegālās migrācijas plūsmas pie Šengenas ārējām robežām samazinās. Jo rūpīgāka kļūst ieceļošanas dokumentu pārbaude, jo mazāk trešo valstu valstspiederīgajiem, kas vēlēsies nelegāli iekļūt Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā, būs iespējams nokļūt līdz kādas no Eiropas Savienības dalībvalsts robežai. Secīgi tiks mazināta nelegālās migrācijas plūsma un tās radītās sekas (ekonomiskās, epidemioloģiskās, u.c. sekas, kas var rasties valstij sakarā ar ārzemnieku ilgstošu uzturēšanos un koncentrēšanos Šengenas ārējās robežas robežkontroles punktos).

Judikatūrā ir atzīts par pamatotu secinājums, ka pastiprināta migrācijas plūsma un nelegālo ieceļotāju atrašanās uz Eiropas Savienības dalībvalstu ārējās robežas pastiprina attiecīgās valsts drošības apdraudējumu, turklāt rada valstij papildus slodzi, tērējot dažādus resursus, lai novērstu bez nepieciešamajiem dokumentiem atceļojušo ārzemnieku atvešanas sekas, nelikumīgi atvesto ārzemnieku koncentrēšanos uz Šengenas ārējās robežas. Līdz ar to pārvadātājam faktiski ir milzīga loma nelegālās migrācijas plūsmas ierobežošanā.

Iestāde norāda, ka noteiktā ieceļošanas dokumentu pārbaudes kārtība valstij ļauj kontrolēt valstī ieceļojošo vai to šķērsojošo personu migrācijas plūsmas, pārbaudot katras personas identitāti un iespējamo nelegālās imigrācijas un citu risku apdraudējumu. Tādēļ tas ir valsts drošības jautājums maksimāli izvairīties no tādu personu atvešanas, kuru ieceļošana Latvijas Republikā nav atļauta.

[4.5] Izvērtējot soda samērīgumu, Iestāde ņem vērā, ka jebkādi personas tiesību ierobežojumi pieļaujami tikai nolūkā sasniegt likumdevēja noteikto mērķi.

Saskaņā ar LAPK 22.pantu (Administratīvā soda mērķis) administratīvais sods ir atbildības līdzeklis, kas tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cieņīšanas garā, kā arī, lai tiesību pārkāpējs un citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Senāts 2009.gada 12.februāra spriedumā lietā Nr.A42247205 SKA-15/2009 [14] punktā norādīts, ka saskaņā ar LAPK 22.pantu (Administratīvā soda mērķis) administratīvais sods ir atbildības līdzeklis, kas tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cieņīšanas garā, kā arī, lai tiesību pārkāpējs un citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Atbilstoši LAPK 32.panta otrajai daļai, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Savukārt LAPK 21.panta pirmā daļa noteic, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu. Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, Senāts secina, ka gadījumā, ja persona ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu (ir konstatēts administratīvā pārkāpuma izdarīšanas fakts), institūcijai

(amatpersonai), kas ir pilnvarota izlemt lietu, ievērojot LAPK 32.panta otrajā daļā un 21.panta pirmajā daļā noteikto, ir jāizvērtē konkrētās lietas apstākļi un atbilstoši tiem jāpieņem lēmums par soda uzlikšanu vai, ja pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, par pārkāpēja atbrīvošanu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu. Senāts uzskata, ka likumdevējs, paredzot iespēju maznozīmīga pārkāpuma gadījumā atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības, ir ņēmis vērā samērīguma principu. Šī principa ievērošanu nodrošina tiesību piemērotājs, kas ir pilnvarots pieņemt lēmumu pārkāpuma lietā. ‘

Senāta ieskatā administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, ja, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga.

Uz pārkāpuma izdarīšanas brīdi ir konstatējams, ka pārvadātājs ir veicis virkni pasākumus (lidostu darbinieku apmācības, informācijas apmaiņa ar VRS utt.), lai samazinātu administratīvo pārkāpumu atkārtošanos, kas uzskatāms par apstākli, kas mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu. Tomēr pārvadātājs nav izmantojis visus iespējamos līdzekļus, lai novērstu administratīvos pārkāpumus. Jānorāda, ka derīgas Šengenas vīzas konstatēšana konkrētajā gadījumā bija salīdzinoši vienkārša, kas ir uzskatāms par apstākli, kas ir ņemams vērā vērtējot pārkāpuma raksturu.

Administratīvās lietas ietvaros ir konstatēts, ka līdzīgs pārkāpums, cita starp, gada laikā pieļauts atkārtoti, piemēram, 2014.gada 9.septembrī administratīvā pārkāpuma lieta Nr.829-900-AA067025 veikta soda izpilde, līdz ar to saskaņā ar LAPK 38.pantu ir konstatējami apstākļi, kas pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Kopumā uz administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīdi pārvadātājam fiksēti 8 līdzīgi pārkāpumi viena gada laikā, kas salīdzinājumā ar 2012.gadu un 2013.gadu (2012.gadā un 2013.gadā vidēji pārvadātājam fiksēti 36-51 pārkāpumi gada laikā) ir uzskatāms par būtisku samazinājumu, kas ir ņemams vērā lemjot par administratīvā soda mēru un ir uzskatāms par apstākli, kas mīkstina /nosaukums A/ atbildību par izdarīto administratīvo pārkāpumu. Turklāt jāņem vērā apstāklis, ka Vīzas derīguma termiņš ne tikai nebija sācies, bet arī tas, ka tā bija derīga tikai vienā Šengenas dalībvalstī –Norvēģijas Karalistē.

Par samērīguma principa mērķi var uzskatīt valsts varas ierobežošanu indivīda tiesību un leģitīmo interešu vārdā. Samērīguma princips ir jāievēro, lai indivīda tiesību ierobežojums nepārsniegtu sabiedrības ieguvumu.

Samērīguma principa piemērošanu primāri jau nodrošināja likumdevējs izdodot kādu konkrētu tiesību normu, izskatāmajā gadījumā Direktīvas 4.pantu un LAPK 114.$^{2}$pantu. Neskatoties uz to, ka likumdevējs jau ir vērtējis soda samērīgumu, Iestāde, piemērojot administratīvo sodu sankcijas ietvaros, ņem vērā samērīguma principu.

Izvērtējot, vai piemērotais sods uzskatāms par samērīgu un atbilstošu izdarītajam pārkāpumam, Iestāde uzskata, ka piemērotais administratīvais naudas soda mērs būtu samazināms, ņemot vērā šajā lēmumā izdarītos secinājumus, cita starp, to, ka /nosaukums A/ veicis virkni pasākumu, lai samazinātu administratīvos pārkāpumus un pieļauto administratīvo pārkāpumu skaits gada laikā ir būtiski samazinājies.

/nosaukums A/ konkrētajā lietā piemērots naudas sods 3700 EUR apmērā, ņemot vērā, ka minimālais sods, kas paredzēts attiecīgā panta sankcijā, ir 3000 EUR par vienas personas pārvadāšanu.

Secināms, ka Lēmuma konstatējošajā daļā Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde, nosakot naudas sodu /nosaukums A/, pamatoti ņēmusi vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, proti, /nosaukums A/ nav pārliecinājies un pievērsis pienācīgu uzmanību, vai Personai ir derīga Vīza, kā rezultātā pārvadātājs uz Latvijas Republiku atvedis Personu bez ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamajiem dokumentiem (Vīzas derīguma termiņš vēl nebija sācies) un atbildību pastiprinošs apstāklis (...).

Jāņem vērā arī tas, ka naudas sodu uzlikšana nav likuma mērķis. Likuma (LAPK 22.pantā) mērķis ir audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiesību pārkāpējs un citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus. Tādējādi naudas soda piemērošana ir audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis, kas motivē pārvadātāju rīkoties un novērst pārkāpumu atkārtošanos.

Tā kā /nosaukums A/ ar savu darbību jau ir uzrādījis pozitīvus rezultātus administratīvo pārkāpumu skaita samazināšanā, kā arī ņemot vērā šajā lēmumā minēto pārkāpuma raksturu, Valsts robežsardze uzskata, ka pie konkrētiem apstākļiem uzliktais naudas sods ir samazināms no 3700 EUR uz 3000 EUR.

Rīgas apgabaltiesa 2014.gada 28.marta spriedumā lietā Nr.142238211 norāda, ka tiesu kolēģija izvērtējusi /nosaukums A/ izteiktos argumentus, pievienojas pirmās instances tiesas izteiktajai atziņai, ka, izskatot administratīvo pārkāpumu lietas, likums neparedz tiesai tiesības noteikt sodu ārpus panta sankcijas robežām.

Tiesu kolēģija uzskata, ka panta sankcija nevar tikt interpretēta, un likumdevējs pieņemot tiesību normas, kas vērstas pret nelegālo imigrāciju un akceptējot tajās piemērojamos sodus, ir izvērtējis to, cik šādu prasību izpildīšana ir svarīga, vai tās ir samērīgas un vai tās ir iespējams izpildīt” [*sk. minētā sprieduma 4.lapas 5.rindk*.].

Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka gada laikā no pārkāpuma izdarīšanas /nosaukums A/ ir atkārtoti administratīvi sodīts par līdzīga pārkāpuma izdarīšanu, un konkrētais gadījums nav radies /nosaukums A/ tiesību normas nepareiza traktējuma rezultātā, kā arī nederīgas Vīzas konstatēšana bija salīdzinoši vienkārša, un /nosaukums A/ vienlaikus nav ievērojis to, ka Vīzas derīguma termiņš nav ne tikai sācies, bet ka tā nav derīga citā Šengenas dalībvalsts teritorijā, izņemot Norvēģijas Karalisti, /nosaukums A/ nav piemērojams LAPK 21.panta regulējums.

Piemērojot administratīvo sodu, tas ir, īstenojot administratīvās atbildības sodošo funkciju, tiek veicināta sabiedriskās kārtības nodrošināšana un stiprināta uzticēšanās skaidriem un pārskatāmiem Eiropas Savienības legālās migrācijas noteikumiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī LAPK 33.un 34.pantu un Lēmumā konstatēto, ka pastāv atbildību mīkstinoši apstākļi, proti, /nosaukums A/ veicis virkni pasākumu, lai mazinātu administratīvo pārkāpumu atkārtošanos, kas devis pozitīvus rezultātus, un, ka pastāv atbildību pastiprinošs apstāklis, proti, gada laikā atkārtoti izdarīts līdzīgs pārkāpums, par kuru persona jau administratīvi sodīta, kā arī šajā lēmumā izklāstītos apstākļus, Iestāde no;ēma piemēroto sodu grozīt.

**[5] Par Iestādes lēmumu /nosaukums A/ iesniedza sūdzību**, lūdz to atcelt naudas sodu saskaņā ar LAPK 21.panatu, vai samazināt to līdz samērīgam apmēram (lietas 10.lapa).

[5.1] Lēmumā norādīts, ka Iestādes ieskatā sākotnēji izteiktie mutvārdu aizrādījumi nav sasnieguši administratīvā soda mērķi - atturēt no jaunu pārkāpumu izdarīšanas, līdz ar to nav pamata piemērot LAPK 21.pantu, atbrīvot /nosaukums A/ no administratīvās atbildības, izsakot mutvārdu aizrādījumu. Iestādes ieskatā tam, vai pārkāpumam ir formāls sastāvs un vai tas ir radījis kādas sekas vai nē, nav nozīmes. Pretējā gadījumā zaudētu jēgu tās tiesību normas, kas atļauj pārvadāt tikai tādas personas, kurām ir nepieciešamie dokumenti, un tas veicinātu tiesisko nihilismu sabiedrībā.

/nosaukums A/Šādam nepiekrīt šādai argumentācijai, jo tā izriet no vispārīgiem secinājumiem imigrācijas jomā un nav saistāma ar šīs konkrētās lietas apstākļiem.

Lēmumā vērtēta 2012. un 2013.gada statistika par pārkāpumu dinamiku, lai pamatotu soda nepieciešamību par katru cenu, atstājot neizvērtētu samērīgumu šī principa plašākajā izpratnē.
Konstatētais gadījums ir noticis 2015.gadā. Lēmumā iztrūkst izvērtējums par /nosaukums A/ pēdējo un aktuālāko gadu darbību un būtisku uzlabojumu darbā, kas atspoguļojas aktuālākajā statistikā. /nosaukums A/ ir pakāpeniski samazinājis pārkāpumu skaitu, 2015.gadā demonstrējot lielisku disciplīnu. /nosaukums A/ sadarbojas ar Iestādi virknē būtisku jautājumu, to skaitā nelegālās imigrācijas ierobežošanā. /nosaukums A/ veic plašus pasākumus, lai izvairītos no pasažieriem ar neatbilstošiem ceļošanas dokumentiem. Biļetes iegādes brīdī un pēc tam arī tuvojoties reisa datumam, /nosaukums A/ informē pasažieri un atgādina par prasībām pēc atbilstošiem ceļošanas dokumentiem. Pasažieru pārvadāšanas noteikumos ir brīdinājums pasažieriem, kas pieejams pirms biļetes iegādes un turklāt vairākās valodās. Līgumos ar biļetes tirgojošām tūrisma aģentūrām arī ir nosacījums par pasažieru informēšanas un brīdināšanas pienākumu.

Līdz ar to /nosaukums A/ ieskatā Lēmumā nepareizi izvērtēti veci dati, lai formāli pamatotu LAPK 21.panta nepiemērošanu. Tāpēc, uzsverot LAPK 21.panta piemērojamību, /nosaukums A/ lūdz tā piemērošanu, atzīt pārkāpumu par maznozīmīgu, nepiemērojot naudas sodu.

[5.2] Valsts iestādes publicē vadlīnijas par apsvērumiem, kas pamatotu pārkāpuma atzīšanu par maznozīmīgu, tajā skaitā Datu valsts inspekcija, Valsts valodas centrs, Veselības inspekcija, Latvijas Nacionālais arhīvs, NEPLP, utt. Vadlīniju publicēšana ļauj pārskatāmi secināt kritērijus, kuriem ir tiesiska nozīme. Izvērtējot minēto valsts iestāžu publicētās vadlīnijas LAPK 21.panta piemērošanā, pēc analoģijas, /nosaukums A/ secina, ka šajā lietā pastāv apstākļi LAPK 21. panta piemērošanai.

No Lēmuma nav skaidrs, kas pietrūkst LAPK 21.panta piemērošanai, jo norādītie apstākļi ir pietiekami, lai LAPK 21.pantu varētu piemērot. No liela apjoma ieceļošanas nosacījumiem izpildot būtiskākos, jāsecina neesošu nelegālās imigrācijas risku. Lēmumā ir nepareizi interpretēta tiesu prakse, kura ļauj atkāpties no LAPK 114.$^{2}$panta piemērošanas, izvērtējot to visā būtībā arī no Šengenas Robežu kodeksa un Vīzu kodeksa skatupunkta, ne tikai formāli. Pienākums paskatīties vīzas derīguma termiņu nebūtu banalizējams. Pirmkārt, tas ir viens no vairākiem faktoriem, un ir skatāms kopsakarā. Personai bija vēl nesākusies vīza ES valstī, uz kuru tā devās. Pārkāpums būtu daudz nopietnāks, ja vīza būtu beigusies, bet Lēmumā nav demonstrēts, kāda bīstamība ir esošu un reālu tiesību izmantošanai agrāk. Tāpēc noteiktais naudas sods ir nesamērīgs. Pēc analoģijas ar LAPK 21.panta piemērošanas vadlīnijām valsts iestāžu praksē, naudas sods nebūtu piemērojams pārkāpuma mazās bīstamības dēļ un salīdzinoši mazā būtiskuma dēļ.

**[6] Tiesā saņemti Iestādes rakstveida paskaidrojumi,** atzīstot /nosaukums A/ sūdzību par nepamatotu un noraidāmu (lietas 56.-60.lapa).

[6.1] /nosaukums A/ paskaidrojis, ka Lēmumā vērtēta 2012.gada un 2013.gada statistika par pārkāpumu dinamiku, lai pamatotu soda nepieciešamību par katru cenu, atstājot neizvērtētu samērīgumu šī principa plašākajā izpratnē. /nosaukums A/ norāda, ka konstatētais gadījums noticis 2015.gadā. /nosaukums A/ uzskata, ka Lēmumā iztrūkst izvērtējums par pārvadātāja pēdējo un aktuālāko gadu darbību un būtisku uzlabojumu darbā, kas atspoguļojas aktuālākajā statistikā.

Tur pat /nosaukums A/ uzskata, ka Lēmumā nepareizi izvērtēti veci dati, lai formāli pamatotu LAPK 21.panta nepiemērošanu. Tāpēc, uzsverot LAPK 21.panta piemērojamību, /nosaukums A/ lūdzis tā piemērošanu, atzīstot pārkāpumu par maznozīmīgu un nepiemērojot naudas sodu.

[6.2] Iestāde, pieņemot Lēmumu, izvērtēja un ņēma vērā faktu, ka /nosaukums A/ ir veicis virkni pasākumu un samazinājis administratīvo pārkāpumu skaitu. Ņemot vērā iepriekš minēto, Iestāde grozīja Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2015.gada 4.septembra lēmumā administratīvā pārkāpuma lietā Nr.829-AA093171 noteikto soda mēru no 3700 EUR uz 3000 EUR, piemērojot LAPK 114.$^{2}$pantā noteikto minimālo naudas sodu, kas atbilst arī Eiropas Savienības padomes 2001.gada 28.jūnija Padomes Direktīvas 2001/51/EK (turpmāk – Padomes Direktīva 2001/51/EK) noteiktajam minimālajam sodam.

Administratīvā apgabaltiesa 2015.gada 15.jūnija spriedumā lietā Nr.133025214 norāda, ka, ņemot vērā LAPK 114.$^{2}$panta sankcijā likumdevēja noteikto soda piedraudējumu, ir uzskatāms, ka ar šī panta normām tiek aizsargātas ārkārtīgi nozīmīgas Latvijas Republikas, Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas intereses pasažieru pārvadāšanas jomā saistībā ar migrāciju un valstu ārējās robežas šķērsošanu caur Latvijas Republiku. Soda sankcijas par šāda rakstura administratīvajiem pārkāpumiem tiek netieši regulētas Eiropas Savienības normatīvajos aktos, kas vēl jo vairāk norāda uz to, ka ar migrācijas kontroli saistītie jautājumi Eiropas Savienībai un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm ir ārkārtīgi svarīgi.

[6.3] Iestāde norāda uz Padomes Direktīvas 2001/51/EK, ar kuru papildina 26.panta Konvencijā, ar ko īsteno 1985.gada 14.jūnija Šengenas Līgumu ceturtajā daļā noteikto to,
ka nebūtu jāietekmē dalībvalstu brīvība saglabāt vai ieviest papildu pasākumus vai sankcijas pārvadātājiem neatkarīgi no tā, vai tādi ir minēti šajā

direktīvā, vai nav, proti, jautājums par pārvadātāju sodīšanu attiecīgajos gadījumos ir nodots Šengenas Konvencijas dalībvalstu kompetencē, ļaujot izlemt šo jautājumu saskaņā ar valsts konstitucionālajām tiesībām. Tādēļ minētais jautājuma regulējums paliek katras Šengenas Konvencijas dalībvalsts kompetencē, un valsts ir tiesīga noteikt nacionālajos normatīvajos aktos atbilstošu regulējumu.

Valsts robežsardze norāda, ka no Padomes Direktīvas 2001/51/EK 4.panta 1.punkta nosacījumiem, izriet, ka „Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka sankcijas, kas piemērojamas pārvadātājam saskaņā ar Šengenas Konvencijas 26.panta 2. un 3.punkta noteikumiem, ir preventīvas, efektīvas un samērīgas (...) un katrai pārvadātajai personai piemērojamais naudas soda maksimālais apjoms nav mazāks par 5000 EUR (...), bet savukārt katrai pārvadātajai personai piemērojamā naudas soda zemākais pieļaujamais apjoms nav mazāks par 3000 EUR (...)", tādā veidā Direktīvā tiek paredzēts minimālais un maksimālais naudas sods.

Satversmes 64.pants noteic, ka likumdošanas tiesības pieder Saeimai. Iestādes kompetencē neietilpst vērtēt konkrētā normatīvā akta izpildes iespējas un tā pieņemšanas nepieciešamību un ietekmi.

Minētais sasaucas ar Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) spriedumā norādīto, ka likumdevējs ir pieņēmis imperatīvu normu (...), tad likumdevējs jau sākotnēji ir izvērtējis sabiedrības un atsevišķas personas tiesiskās intereses (*sk. 2004.gada 9.marta spriedumu lietā Nr. SKA-10, skat. arī 2004.gada 19.oktobra spriedumu lietā Nr. SKA-176.*).

No Satversmes 1.panta izriet varas dalīšanas princips, atbilstoši kuram likumdevēja izdotie normatīvie akti iestādei ir saistoši. Iestāde nevar ignorēt likumdevēja noteiktās imperatīvās tiesību normas, kas paredz konkrēta satura lēmuma pieņemšanu, atsakot personai ieceļošanu Latvijā, bet pārvadātājam nosakot administratīvo atbildību un naudas soda robežas, ja ir iestājušies tiesību normā paredzētie priekšnoteikumi.

Tiesību normas, kas nosaka personas ieceļošanas kārtību, t.sk., prasība, ka persona tikai ar vīzu un vīzā noteiktajos gadījumos drīkst ieceļot Latvijas Republikas teritorijā, ir pieņemtas ar mērķi,
nodrošināt ar normatīvajiem aktiem noteikto Latvijas Republikas valsts robežas neaizskaramību un pēc iespējas ierobežot nelegālās migrācijas u.c. draudus, kas rada nelabvēlīgas sekas Latvijas valsts ekonomiskajām u.c. interesēm, tādējādi, ar imigrāciju saistītais tiesību regulējums ir stingri jāievēro un minētais administratīvais pārkāpums nav atzīstams par maznozīmīgu.

Rīgas apgabaltiesa 2013.gada 9.augusta spriedumā lietā Nr.142271811 norādījusi, ka apdraudējums Latvijas Republikas valsts interesēm pastāv visos gadījumos, kad pārvadātājs atvedis ārzemnieku bez ieceļošanai Latvijas Republikā derīgiem dokumentiem.

Iestādes ieskatā izskatāmajā gadījumā likumdevējs ir izvērtējis šāda pārkāpuma raksturu un atzinis, ka šāda darbība pati par sevi ir administratīvi sodāma, nosakot konkrētu sodu, neatkarīgi no faktiskā apdraudējuma sabiedrības interesēm kopumā. Situācijā, kad Personām nav derīgu Vīzu ieceļošanai Latvijas Republikā, turklāt to ir ļoti vienkārši konstatēt, pārvadātāja atbrīvošana no administratīvās atbildības būtu nesamērīga un nelietderīga, jo pārkāpums ir būtisks.

LAPK normās tiesībpārkāpumi formulēti tā, ka administratīvā atbildība draud par kāda priekšraksta pārkāpšanu vai tā neievērošanu, kas izpaužas darbībā vai bezdarbībā (rīcībā). Tas nozīmē, ka jābūt kādam citam administratīvajam tiesību aktam, kas šo darbību reglamentē,
un tajā izteiktā priekšraksta neizpildīšanas juridiskās sekas ir administratīvā soda piemērošana saskaņā ar LAPK atbilstošo pantu vai panta daļu (*Krastiņš U. Konceptuāli par vainu administratīvajās tiesībās, Jurista. Vārds, Nr.23 (476), 2007. gada 5. jūnijs*).

Attiecīgi secināms, ka, ja Imigrācijas likuma 21.panta pirmajā daļā ir uzlikts pārvadātājam pienākums pārliecināties par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, un /nosaukums A/ minētos noteikumus nepilda vai neievēro, bet LAPK 114.$^{2}$pantā par šāda pienākuma nepildīšanu vai noteikuma neievērošanu ir paredzēta atbildība, tad Imigrācijas likuma 21.panta pirmajā daļā noteikto normu, kas pārvadātājam nosaka konkrētu pienākumu nepieļaut šādu darbību vai bezdarbību (rīcību), neievērošana, ir administratīvi sodāma saskaņā ar attiecīgo LAPK 114.$^{2}$ pantu.

[6.4] Iestādes ieskatā Lēmumā norādītā 2012.gada un 2013.gada statistika par pārkāpumu dinamiku ir ņemama vērā, jo dažās 2012.gada administratīvā pārkāpuma lietās galīgie tiesas nolēmumi stājušies spēkā tika 2013.gadā, bet 2013.gada administratīvajās pārkāpuma lietās galīgie tiesas nolēmumi stājušies spēkā 2014. un 2015.gadā. Iestāde norāda uz Administratīvo apgabaltiesu spriedumos norādīto. Administratīvā apgabaltiesa 2013.gada 19.augusta spriedumā lietā Nr.142116210 11.punktā norāda, ka izskatāmajā gadījumā likumdevējs ir izvērtējis šāda pārkāpuma raksturu un atzinis, ka šāda darbība pati par sevi ir administratīvi sodāma, nosakot konkrētu sodu, neatkarīgi no faktiskā apdraudējuma sabiedrības interesēm kopumā. (...) Kā jau to atzinusi pirmās instances tiesa, situācijā, kad personai nav derīga vīza ieceļošanai Latvijas Republikā, turklāt to ir ļoti vienkārši konstatēt, pārvadātāja atbrīvošana no administratīvās atbildības būtu nesamērīga un nelietderīga, jo pārkāpums ir būtisks.

Administratīvā apgabaltiesa 2015.gada 15.jūnija spriedumā lietā Nr.133025214 norāda, ka, ņemot vērā LAPK 114.$^{2}$panta sankcijā likumdevēja noteikto soda piedraudējumu, ir uzskatāms, ka ar šī panta normām tiek aizsargātas ārkārtīgi nozīmīgas Latvijas Republikas, Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas intereses pasažieru pārvadāšanas jomā saistībā ar migrāciju un valstu ārējās robežas šķērsošanu caur Latvijas Republiku. Soda sankcijas par šāda rakstura administratīvajiem pārkāpumiem tiek netieši regulētas Eiropas Savienības normatīvajos aktos, kas vēl jo vairāk norāda uz to, ka ar migrācijas kontroli saistītie jautājumi Eiropas Savienībai un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm ir ārkārtīgi svarīgi.
Administratīvā apgabaltiesa 2015.gada 25.jūnija spriedumā lietā Nr.133051114 norāda, ka, izskatot administratīvās lietas par administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 114.$^{2}$pantā, tas ir, par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomiskās zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu, nav nepieciešams konstatēt jebkādu apdraudējumu vai kādas kaitīgas sekas, jo ir nepieciešams konstatēt tikai faktu, ka kāda persona ir šķērsojusi Latvijas Republikas valsts robežu bez attiecīga dokumenta. Bez tam Tiesu kolēģija norāda, ka administratīvā atbildība par minēto administratīvo pārkāpumu iestājas, neraugoties uz to, kādu apstākļu dēļ persona Latvijas Republikas teritorijā ieceļojusi bez ceļošanai derīgiem dokumentiem, jo pietiek konstatēt tikai minēto faktu.

**Motīvu daļa**

[7] Izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka sūdzība nav pamatota un ir noraidāma.

[8] LAPK 289.[13]panta trešā daļa noteic, ka, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Novērtējusi pārsūdzēto lēmumu, tiesa atzīst, ka tajā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, iestāde ir pareizi, vispusīgi un pilnīgi novērtējusi iepriekš norādītos pierādījumus, tiesa pievienojas iestādes motivācijai un līdz ar to izvērstāku argumentu izklāstu šajā sakarā nenorāda. Lēmums atbilst LAPK noteikumiem, izdots ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus un materiālo tiesību normas, tādēļ tiesai nav pamata to atcelt.

[9] Par /nosaukums A/ norādītajiem iebildumiem sūdzībā tiesa papildus norāda.

No Iestādes Lēmuma izriet, ka /nosaukums A/ ir saukts pie atbildības par LAPK 114.[2]pantā paredzēto pārkāpumu. Šis pants paredz atbildību par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav ES vai Eiropas Ekonomikas Zonas (turpmāk-EEZ) dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu.

Tātad, lai atzītu, ka ir izdarīts LAPK 114.[2]pantā paredzētais pārkāpums, ir jākonstatē, ka:
1) ir pārvadāti tādu valstu pilsoņi, kuras nav ES vai EEZ dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku;
2) pārvadātajai personai nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu;
3) pārvadāšanu veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu.

[10] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka /nosaukums A/ pārveda tādas valsts pilsoni, kas nav ES vai EEZ dalībvalsts.

[11] Lietā nav strīda par to, ka pārvadājums tika veikts ar gaisa transportu.

[12] Lietā nav strīda par to, ka /nosaukums A/ 2015.gada 19.augustā ar avioreisu BT-159 (Kijeva-Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Ukrainas pilsoni, kas uzrādīja derīgu Ukrainas pilsoņa pasi, un minētajā pasē esošu Norvēģijas karalistes vienreizējo "D" kategorijas vīzu, kas derīga no 2015.gada 25.augusta līdz 2015.ghada 25.oktobrim, ko /nosaukums A/ nenoliedz.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, kuri atbilst šā likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkta "b", "c", "d" un "e" apakšpunkta un 2.punkta prasībām.

Kā arī likuma „Par aviāciju" 112.panta pirmajā daļā noteikts, ka gaisa kuģa ekspluatants ir atbildīgs par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku vai no Latvijas Republikas uz ārvalstīm netiktu pārvadātas personas bez ieceļošanai attiecīgajā valstī derīgiem dokumentiem.

Imigrācijas likuma 4.pants noteic, ka ārzemnieks, kas Imigrācijas likuma izpratnē ir persona, kura nav Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis, ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam vienlaikus ir: derīgs ceļošanas dokuments; derīga vīza derīgā ceļošanas dokumentā, Latvijas Republikas vai citas Šengenas līguma dalībvalsts izsniegta uzturēšanās atļauja vai ES pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja; ir derīga veselības apdrošināšanas polise; nav citu likumā vai citos normatīvajos aktos noteiktu šķēršļu ieceļošanai Latvijas Republikā; ir nepieciešamie finanšu līdzekļi, lai uzturētos Latvijas Republikā vai citā Šengenas līguma dalībvalstī un atgrieztos mītnes zemē vai izceļotu uz trešo valsti, kurā viņam
ir tiesības ieceļot.

Konkrētajā gadījumā tika konstatēts, ka atvestajai personai nebija derīgas vīzas, jo tās termiņš vēl nebija sācies un Vīza derīga Norvēģijas Karalistē, kas izriet no lietas materiāliem pievienotās pases kopijas. Tieši šī iemesla dēļ personai tika sastādīts ieceļošanas atteikums pie robežas (lietas 44.-45., 46., 49.lapa).

[13] Lietā arī nav strīda par to, ka /nosaukums A/Saskaņā ar Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu ir pienākums pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, kas izriet no /nosaukums A/ sūdzības satura.

Saskaņā ar Padomes 2001.gada 15.marta Regulas (EK) Nr.539/2001 1.panta 1.punktu Ukrainas pilsoņi ir pakļauti vīzu režīma prasībām, tātad viņiem, lai ieceļotu Šengenas zonā ir nepieciešama vīza vai uzturēšanās atļauja. No minētās tiesību normas tiesa secina, ka pie apstākļiem, kad personas mērķis nav uzturēties Latvijā, Ukrainas pilsoņiem ir vajadzīga vīza, lai ieceļotu Latvijas Republikā, par ko lietā strīda nav.

[14] Lietā arī nav strīda par to, ka /nosaukums A/Saskaņā ar Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu ir pienākums pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, kas izriet no /nosaukums A/ sūdzības satura.

Saskaņā ar Padomes 2001.gada 15.marta Regulas (EK) Nr.539/2001 1.panta 1.punktu Ukrainas pilsoņi ir pakļauti vīzu režīma prasībām, tātad viņiem, lai ieceļotu Šengenas zonā ir nepieciešama vīza vai uzturēšanās atļauja. No minētās tiesību normas tiesa secina, ka pie apstākļiem, kad personas mērķis nav uzturēties Latvijā, Ukrainas pilsoņiem ir vajadzīga vīza, lai ieceļotu Latvijas Republikā, par ko lietā strīda nav.

[15] /nosaukums A/ ieskatā pārkāpumu var atzīt par maznozīmīgu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu. /nosaukums A/ uzskata, ka šajā gadījumā ir pamats piemērot LAPK 21.pantu.

LAPK 21.panta pirmā daļa noteic, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Tiesa noraida /nosaukums A/ apgalvojumu, ka šajā lietā konstatētais LAPK 114.$^2$panta pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, norādot sekojošo.

Konkrētajā lietā pasažieris uzrādīja Ukrainas pilsoņa pasi un Norvēģijas Karalistes „D" kategorijas vienreizējās vīzas ielīmi, kuras izmantošanas termiņš sākās 2015.gada 25.augustā, saskaņā ar lietas materiāliem pievienoto vīzas kopiju, tādējādi vīza ir atzīstama par nederīgu.

Tādējādi persona mēģināja šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu lidostas „Rīga" robežkontroles punktā bez vīzas vai uzturēšanās atļaujas Latvijas Republikā vai citu Šengenas valstu teritorijā.

Līdz ar to tiesa secina, ka šajā gadījumā konstatēto pārkāpumu nevar uzskatīt par maznozīmīgu. Situācijā, kad personai nebija derīgi ceļošanas dokumenti Šengenas zonā, /nosaukums A/ atbrīvošana no administratīvās atbildības būtu nesamērīga. Turklāt, kā atzīts tiesu judikatūrā, administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, ja, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 12.februāra sprieduma lietā Nr.SKA?15/2009 14.punktu*).

Tiesas ieskatā, vērā ir ņemams apstāklis, ka /nosaukums A/ jau ir bijis administratīvi sodīts par līdzīgiem pārkāpumiem gada laikā, tādējādi kopš minēto pārkāpumu konstatēšanas savā darbībā ir pieļāvis līdzīgu pārkāpumu (lietas 51.-55.lapa).

Tiesa uzskata, ka /nosaukums A/ izdarītais pārkāpums nav formāls un situācija, kad personai nav derīga vīza ieceļošanai Latvijas Republikā, pēc sava rakstura rada būtisku apdraudējumu ar likumu aizsargātajām valsts migrācijas politikas interesēm, un pārkāpuma maznozīmīguma atzīšanai nepietiek ar apstākli, ka pārkāpuma rezultātā nav radušās negatīvas sekas.

Līdz ar to tiesa, ņemot vērā visu augstākminēto, atzīst, ka šajā lietā nav iespējams atzīt izdarīto administratīvo pārkāpumu par maznozīmīgu.

[16] /nosaukums A/ norāda, ka Iestāde, pieņemto lēmumu, ka nav iespējams piemērot LAPK 21.panta nosacījumus, nepamatoti atsaukusies uz vecu, t.i., 2012., 2013.gada statistiku par /nosaukums A/ pārkāpumiem, un Iestāde nav ņēmusi vērā /nosaukums A/ pēdējo un aktuālāko gadu darbību un būtisku uzlabojumu darbā.

Tiesa atzīst, ka Iestāde ir izvērtējusi diezgan plašas, nevis vecas ziņas par /nosaukums A/, atzīstot, ka nav iespējams piemērot LAPK 21.panta nosacījumus. Tiesa atzīst, ka Iestāde ir ņēmusi vērā /nosaukums A/ ieguldījumu, lai novērstu pārkāpumus nākotnē, jo, ņemot vērā /nosaukums A/ veiktos pasākumus, iestāde samazināja piemēroto naudas sodu no 3700 EUR uz 3000 EUR, kas ir panta sankcijā paredzētā soda minimālā robeža.
Līdz ar to minētais /nosaukums A/ arguments ir nepamatots.

Tiesa atzīst, ka ar LAPK 114.$^2$pantu tiek aizsargātas ārkārtīgi nozīmīgas gan Latvijas Republikas, gan Eiropas Savienības un EEZ intereses pasažieru pārvadāšanas jomā saistībā ar migrāciju un valstu ārējās robežas šķērsošanu caur Latvijas Republiku. Līdz ar to pārkāpuma būtība tiesas ieskatā neļauj piemērot LAPK 21.panta nosacījumus,
jo šāda veida apdraudējums ne tikai Latvijai vien nav maznozīmīgs pārkāpums vai aiz neuzmanības izdarīts pārkāpums.

[17] /nosaukums A/ norāda, ka lietā piemērojams LAPK 21.pants, pamatojoties uz virkni valsts iestāžu vadlīnijām par pārkāpumu atzīšanu par maznozīmīgu, kuriem /nosaukums A/ ieskatā ir tiesiska nozīme un kas piemērojami pēc analoģijas.

Tiesa norāda, ka saskaņā ar likuma "Par tiesu varu" 2.panta trešo daļu tiesu lietu izskatīšanas principus un kārtību nosaka Satversme, civilprocesuālie, krimināprocesuālie un administratīvi procesuālie likumi, kā arī likums "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu", kā arī ievērojot minētā likuma 3.nodaļā reglamentētos lietas izskatīšanas principus, nevis pēc analoģijas vai vadoties pēc citu iestāžu vadlīnijām.

Līdz ar to minētais /nosaukums A/ arguments ir nepamatots.

[18] /nosaukums A/ norāda, ka no Iestādes Lēmuma nav saprotams, kas pietrūkst LAPK 21.panta piemērošanai, jo norādītie apstākļi ir pietiekami, lai piemērotu LAPK 21.pantu.

Tiesa norāda, ka tas, ka /nosaukums A/ nepiekrīt Iestādes viedoklim attiecībā uz to, vai Lēmumā norādīto apstākļu kopums ir vai nav pietiekošs, lai varētu vai nevarētu piemērot LAPK 21.panta nosacījumus, nenozīmē, ka Iestādes Lēmums nav saprotams.
Iestāde savu argumentāciju attiecībā uz LAPK 21.panta piemērošanas neiespējamību izklāstīja gan Lēmumā, gan paskaidrojumos, un tiesa Iestādes argumentāciju atzīst par pamatotu un pievienojas tai.
Līdz ar to minētais /nosaukums A/ arguments ir nepamatots.

[19] /nosaukums A/ norāda, ka Iestāde nepareizi interpretējusi tiesu praksi.

Tiesa uz minēto norāda, ka /nosaukums A/ nenorāda, kas tieši ir nepareizs iestādes tiesu prakses interpretācijā. Turklāt Iestāde nav pieņēmusi Lēmumu, pamatojoties uz tiesu praksi, bet izmantojusi to kā papildinstrumentu argumentācijai.
Līdz ar to minētais /nosaukums A/ arguments ir nepamatots.

[20] Tiesa nepiekrīt /nosaukums A/ iebildumiem, ka pārkāpums būtu nopietnāks, ja personas Vīzas būtu beidzies termiņš, nevis vēl nesācies, un ka

nav saskatāma bīstamība esošu un reālu tiesību izmantošanai agrāk.

Tiesas ieskatā likumdevējs paredzējis nav LAPK 114.[2]pantā noteikto pārkāpumu vērtēt un šķirot pēc lielākas vai mazākas pārkāpuma bīstamības, pēc tā, vai ceļošanai derīga dokumenta termiņš vēl nebija sācies vai bija jau beidzies.

Līdz ar to tiesas ieskatā pietiek konstatēt faktu, ka uz Latvijas Republiku tika atvesta persona, kura nav Eiropas Savienības vai EEZ dalībvalstis, ja minētajai personai nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu. Kā arī Iestāde savos paskaidrojumos, atsaucoties uz Administratīvās apgabaltiesas 2015.gada 25.jūnija spriedumu lietā Nr.133051114, ir pareizi norādījusi, ka nav nepieciešams konstatēt jebkādu apdraudējumu vai kādas kaitīgas sekas, jo ir nepieciešams konstatēt tikai faktu, ka kāda persona ir šķērsojusi Latvijas Republikas valsts robežu bez attiecīga dokumenta, un, ka administratīvā atbildība par minēto administratīvo pārkāpumu iestājas neraugoties uz to, kādu apstākļu dēļ persona Latvijas Republikas teritorijā ieceļojusi bez ceļošanai derīgiem dokumentiem, jo pietiek konstatēt tikai minēto faktu. Tiesa šādam viedokli pievienojas pilnībā.

Lietā ir konstatēts un nepastāv strīds par to, ka /nosaukums A/ atveda uz Latvijas Republiku personu bez ieceļošanai Latvijas Republikā derīgiem dokumentiem.

Līdz ar to minētais /nosaukums A/ arguments ir nepamatots.

[21] LAPK 32.pants paredz, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tiesa konstatē, ka LAPK 114.[2]pants attiecas uz ļoti atšķirīgām situācijām – gan tādām, kad atvestajai personai ir ceļošanas dokumenti, taču tie neatbilst visām normatīvo aktu prasībām, gan tādām, kad pārvadātājs uz Latvijas Republiku ir atvedis personas, kurām nav visu ceļošanas dokumentu (piemēram, ir pase, bet nav vīzas), gan arī tādām, kad personai vispār nav ceļošanas dokumentu. Šajā lietā pasažieris mēģināja ieceļot Latvijas Republikā ar vīzu, kuras derīguma termiņš vēl nebija sācies un tā atļāva personai ieceļot citā valstī, bet ne Latvijā.

[22] Tiesa vērtē, vai /nosaukums A/ piemērotais administratīvā soda apmērs 3000 EUR uzskatāms par samērīgu.

LAPK 114.[2]panta sankcijā sods ir noteikts no 3000 līdz 5000 EUR par katru atvesto personu. Iestāde /nosaukums A/par konkrēto pārkāpumu ir piemērojusi naudas sodu 3000 EUR, un ir izvērtējusi LAPK 33. un 34.pantā noteiktos atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus (Lēmuma 15.lpp.).

Tiesa secina, ka Iestāde /nosaukums A/piemērojusi minimālo sodu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka sods, kuru Iestāde piemēroja /nosaukums A/, ir samērīgs un pārkāpumam atbilstošs.

[23] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka Valsts robežsardzes 2015.gada 14.oktobra Lēmums Nr.105 ir tiesisks un pamatots, bet sūdzība noraidāma.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar LAPK 289.[12]., 289.[13]., 289.[17]., 289.[18]pantu, tiesa

**nosprieda**

**atstāt negrozītu** Valsts robežsardzes 2015.gada 14.oktobra lēmumu Nr.105.

**Noraidīt** AS „/nosaukums A/" sūdzību.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā 10 darba dienu laikā no pilna sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas rajona tiesā.

Spriedums sagatavots un pieejams tiesas kancelejā 2016.gada 29.janvārī.

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Ādamsone-Struža